

ХУЛОСАИ КОМИССИЯИ ЭКСПЕРТИИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA-113-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба диссертатсияи Азимов Ҷамшед Аслиддинзода дар мавзуи «Методикаи арзёбии дастовардҳои таълимии докталабон аз фанҳои забон ва адабиёти тоҷик дар асоси натиҷаҳои имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.5.4. Назария ва методикаи таълими адабиёти тоҷик

Диссертатсияи илмӣ Азимов Ҷамшед Аслиддинзода ба яке аз масъалаҳои муҳими бахши таълим – методикаи арзёбии дастовардҳои таълимии докталабон аз фанҳои забон ва адабиёти тоҷик дар асоси натиҷаҳои имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида шудааст. Муҳимияти омӯзиши мавзуи мазкур, пеш аз ҳама, дар он ифода меёбад, ки арзёбии донишу малака ва маҳорати докталабон бояд аз рӯйи меъёри ягона ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок анҷом дода шавад.

Маҳз ҳамин ҷиҳати масъала дар диссертатсияи Азимов Ҷамшед Аслиддинзода дар баробари пешниҳоди илмӣ методикаи арзёбии дониши докталабон дар асоси натиҷаҳои имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор гирифтааст.

Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31-33-и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Тест ва ё санҷиши тестӣ маҷмуи метод ва раванди ба меёр даровардашуда (стандартишуда)-ест, ки барои арзёбии дастовардҳои имтиҳонсупор пешбинӣ гардидааст. Методҳои анъанавии арзёбии дониш ва малакаю маҳоратҳо, ки ҳоло дар муассисаҳои таълимии Тоҷикистон истифода мешаванд, ба талаботи меёрҳои арзёбии дастовардҳои таълимии хонандагон ҷавобгӯ нестанд. Усулҳои анъанавӣ имкон намедиханд, ки дар бораи дастовардҳои имтиҳонсупорандагон маълумоти дақиқ ба даст орем.

Аз ин рӯ, пеш аз ҳама, натиҷаҳои таҳқиқот ва тавсияҳои пешниҳодшударо дар амалияи корҳои таълимию тарбиявӣ ҳамаи муассисаҳои таълимӣ ва курсҳои тақмили ихтисоси омӯзгорони синфҳои болоӣ метавон истифода бурд.

Мавзӯ ва муҳтавои диссертатсияи Азимов Ҷамшед Аслиддинзода дар мавзуи «Методикаи арзёбии дастовардҳои таълимии докталабон аз фанҳои

забон ва адабиёти тоҷик дар асоси натиҷаҳои имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.5.4. Назария ва методикаи таълими адабиёти тоҷик, ҳамчунин, ба Феҳристи Комиссияи олии аттестатсионӣ (КОА)-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 пурра мутобикат мекунад.

Муаллифи диссертатсия хеле дуруст таъкид кардааст, ки тест ҳамчун усули босифати арзёбӣ воқеиятро бо роҳи стандартикунонии раванди гузаронидани тест ва санҷиши натиҷаҳои саволу масъалаҳо ва тестҳо дар маҷмӯъ ифода менамояд. Боэътимодии усули тестгузаронӣ дар он зоҳир мегардад, ки дониш ва малакаю маҳорати имтҳонсупорандагон дар шароити баробар арзёбӣ мешавад, ки дар натиҷа омили инсонӣ – субъективизми имтиҳонгир аз байн меравад. Бинобар ин, имрӯз дар бештари кишварҳои ҷаҳон санҷиши тестӣ ҳамчун усули боэътимоди арзёбии дастовардҳои таълимӣ эътироф гардидааст. Тесте, ки босифат таҳия шудааст, дар бораи дастовардҳои таълимии хонандагон ва ё имтҳонсупорандагон маълумоти дақиқ пешниҳод менамояд.

Аз ин нуқтаи назар, мавзуи рисолаи Азимов Ҷамшед Аслиддинзода муҳраму муҳим буда, аз ҷиҳати назариявӣ амалӣ низ шоистаи дастгирӣ аст.

Кори диссертатсионӣ дар кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёти факултети филологияи тоҷики Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон (ДДОТ) ба номи Садриддин Айни иҷро шуда, бо қарори ҷаласаи васеъ ва муштараки кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёти факултети филологияи тоҷики муассисаи мазкур муҳокима ва ба ҳимоя пешниҳод шудааст (суратҷаласа аз 12 март соли 2026, №10).

Натиҷаҳои асосии кори диссертатсионӣ дар 5 мақолаи илмӣ, аз ҷумла, дар маҷаллаҳои эътирофнамудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 4 мақола нашр шудааст.

Теъдоди интишороти доғалаб дар нашрияҳои тақризшаванда ё худ эътирофшуда, ки ба талаботи банди 34-и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ шудааст, мутобикат мекунад.

Маводди диссертатсия бо истифода аз ишораҳои мувофиқ ба муаллифони онҳо ва ба сарчашмаҳои иқтибосшуда қорбааст шудааст, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат мекунад.

Диссертатсия ба талаботи Низомнома дар бораи шурои диссертатсионӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, аз ҷониби муаллиф фикрҳои ҷолиб

пешниҳод шудааст. Инчунин, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷаҳо ва муқаррароти нави илмӣ барои ҳимояи ошкор мебошад, ки аз саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар илми педагогика ва методикаи таълим шаҳодат медиҳад.

Аҳаммияти таҳқиқ, навлониҳои илмии диссертатсия ва арзиши амалии онро ба назар гирифта, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Азимов Ҷамшед Аслиддинзодаро дар мавзуи «Методикаи арзёбии дастовардҳои таълимии докталабон аз фанҳои забон ва адабиёти тоҷик дар асоси натиҷаҳои имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.5.4. Назария ва методикаи таълими адабиёти тоҷик ба ҳимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ диссертатсияи Азимов Ҷамшед Аслиддинзодаро дар мавзуи «Методикаи арзёбии дастовардҳои таълимии докталабон аз фанҳои забон ва адабиёти тоҷик дар асоси натиҷаҳои имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.5.4. Назария ва методикаи таълими адабиёти тоҷик дар асоси банди 60-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ хонда, баррасӣ карда,

ҚАРОР ҚАРД:

Диссертатсияи Азимов Ҷамшед Аслиддинзода дар мавзуи «Методикаи арзёбии дастовардҳои таълимии докталабон аз фанҳои забон ва адабиёти тоҷик дар асоси натиҷаҳои имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.5.4. Назария ва методикаи таълими адабиёти тоҷик ба ҳимоя қабул карда шавад.

1. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқотиашон ба ихтисоси 5.3.5.4. Назария ва методикаи таълими адабиёти тоҷик мувофиқат доранд, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

- **Негматов Садуллоҷон Эргашевич** – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи забоншиносии умумӣ ва типологияи муқоисавии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;

- Назарзода Рустам Саидмурод – номзади илмҳои педагогӣ, сардори идораи корҳои илмӣ-татбиқотӣ, и.в. дотсенти кафедраи барномасозӣ ва зехни сунъии Донишгоҳи технологии Тоҷикистон.

2. Ба сифати муассисаи пешбар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ тавсия дода шавад.

3. Барои ҷойгир намудани эълон оид ба ҳимояи диссертатсия дар сомонаҳои расмӣ Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон розигӣ дода шавад.

4. Барои ҷопи автореферат бо ҳукуки дастнавис (100 адад) ва ирсол гардидани он ба суроғаи таъйиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои педагогӣ,
профессор

Шербоев Саидбой

Аъзои комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои педагогӣ,
профессор

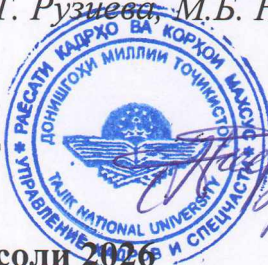
Рузиева Лола Толибовна

доктори илмҳои филологӣ,
профессор

Нағзибекова Меҳринисо Бозоровна

«Имзоҳои С. Шербоев, Л.Т. Рузиева, М.Б. Нағзибековаро тасдиқ мекунам»

Сардори Раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДМТ

Шодихонзода Э.Ш.

“ 12 ”

09

соли 2020